

ENGELMANN TAMÁS TETŐTÉRI TÁVLATAI

Ábel Flóra

A tetőtéri lakásod tetőn-tetőterasszal bosszantóan jó. A kompozíciós érzéked kiváló. De hogyan komponálsz a saját pályádat? Azt hiszed, Gehry leszel, vagyis 60 után...

Azt gondoltam, ráérek, minél később, annál jobb. Csakhogy megbízás is kell. Vannak a körülmények, amivel nem szabad takarózni. Egyébként Gehry munkái nem tűnnek egy megfáradt ember alkotásainak.

Egyedül dolgozol. Irodát próbáltál vezetni?

Állandó, nagyrabecsült munkatársnőm Grekofski Nathalie, de családi ház kidolgozásába nem tudok másokat bevonni. Társasházat is bonyolult mássokkal, nagyon nehéz a hibákat észrevenni. A kivitelezésnél aztán rajtam csattan az ostor. Családi háznál végig tudom kontrollálni, társasháznál nehéz benned végig megbízó megrendelőt találni, ott az ember sok energiát fektet be, az első ütem még megy, a másodiknál hiába mondd, hogy nem szabad lankadni.

Vannak olyan elismerő megnyilvánulások, amelyek nem az egész házra vonatkoznak, hanem részletekre vagy elvekre.

Például, hogy a pillérek dőlnek. Kimondatlan elismerés az, ha a rossz megbízói elképzeléseket engedik átalakítani, a személyes meggyőző erőnek nagy szerepe van. Ha nem a megbízó fedezi fel a munkáimat, hanem mások ajánlanak, az többnyire kudarcra végződik.

Valamiben csak különböznek a végig kitartók a végül-elrontóktól?

Ennek semmi köze a foglalkozáshoz. Egy fuvarozó vállalkozó azért keresett meg, mert úgy látta a házaimról, ez

elég bolond, hogy az ő bolondságát megcsinálja. Kupolákat akart. Végül nem terveztem kupolát. Most visszajött, és kupolás épületet akar...

A másik férfi menedzser, hétvégeken barkácsolva, szinte saját maga építette a házát. A nyílászárók tokját vas dobozszelvényből hegesztette, aztán beburkolta fával. Nem vagyok érzékeny az ilyen megoldásokra.

Organikus szemlélettel a hamis anyaghasználat majdnem gyilkosság.

Ilyenekért nem veszekszem. A háznak erősebbnek kell lennie ezeknél az apróságoknál. Közintézménynél más, de itt beleérsz a megbízó magánéletébe. Fontosabb, hogy ő maga csinálta. Szívesen megtervezem a belsőt, de van egy mélysége a személyiségnek, ahol meg kell állni. Ameddig tud az ember, elevickél. Gyakran kitesznek egy képet, vagy elhelyeznek egy világítótestet, hát az nehéz...

Mi lenne veled, ha nem lennének téglák?

Az első házaknál nem használtam, majd jött a bontott téglá. Az első ilyen 90 körül le akartam meszelní, aztán úgy maradt. Az RS 9 színháznál úgy terveztem, hogy össze-vissza mennek a boltozatok. Új téglából kezdték a kőművesek, amikor elfogyott, bontott téglából folytatták. A bontott téglá nyert. Onnan kezdve felejtetővé vált a klinkertégla. Van ma is, ami vakolva van, így jó. Például a XVI. kerületi Ács ház, láthatod a honlapomon.

A kerítés van bontott téglából. Nem túl attraktív.

Nincs benne ferde pillér?

De van, módjával.

Árvízi házakat terveztél.

Nyolc éve. Nem volt nyerő. Volt bennük ferde fal.

„...Ezt a tektonikus erőt szeretném a házaimba átvinni...”

Kísérleteztél kulturális programok szervezésével.

Az RS 9 színháznál. Iszonyatos kudarcot vallottam. Pedig voltak húzónevek. Nem lehetett becsalogatni senkit, nulla főt lehetett. A színház próbálkozott hirdetésekkel, elmentem az Ybl főiskolára, a Műegyetemre, ahol letették a plakátokat, építész programra engedélyt kellett volna kérni. Erre nem voltam hajlandó. Próbálkoztunk interneten keresztül, válaszul visszajött, hogy hagyjam abba a programküldözgetést. Felettünk szerveztek karaoke programot, arra jöttek a fiatalok, a miénk rohadtul nem érdekelt egy egyetemistát sem.

Társas életben, közösségi ügyeknél hogyan vagy jelen?

Feléledt egy baráti kör, kirepültek a gyerekek, valami alakul. Kiállni közügyben? A Magyarok Szövetsége környezetvédelmi tagozata felé mozdul-

tam. Ertsey Attila is ott volt, két előadásra felkértek. Volt egy kerületi sejt, három fős. Kitalálták, hogy szendvicsemlerként álljunk ki...

Papp Gábor, Szántai Lajos, Molnár József, akikkel egyébként személyes kapcsolatot nem tartok, ők izgatnak. Rudolf Steiner tőlem messze áll. Egyetemista éveimben Beke László volt az igazi, a fiatal Rajk és a szovjet avantgard. A *Művészetet* megvettük, a kasseli *Dokumenta* – az igen. Aztán felfedeztem benne Papp Gábort, Molnár Józsefet. 76-ra átalakult a *Művészet*, dögunalommá vált. Amikor aztán vándoriskolás lettem, Papp Gáborékkal találkozhattam.

Van egy barátom, költő, együtteseknek kezdett szöveget írni, például a punk együttes Aurórának, most a Hungarikának ír. Én „hülyítettem” a Papp Gábor irányába.

Nincsenek a házaidon búbanatos népi motívumok...

A szellemiséget próbálom megidézni, nem a rátétmotívumokat. A Balatonfelvidéken megálltam, láttam egy házat, semmi díszítés nem volt rajta, nem volt nagy – de iszonyatos erő volt benne. Ezt a tektonikus erőt szeretném a házaimba átvinni.

Van két parasztházam, amit átalakítottam, a legkedvesebbek közé tartoznak. Egy oromfalas házat sikerült úgy megépíteni, hogy nem vétettem el az arányokat. Egy apróság: a tornác-tető nem volt alátámasztva, műemlék volt, így kellett maradnia, de zavart. Kicsit megbillenttem a tetőt, és a kerítéstartó pillért úgy helyeztem el, mintha tornácpillér lenne. A ház Nadapon van. A másik háznál az alaprajzba tettem ferdeséget, és a belső térbe vaskos köpillért raktam oda, ahol két mennyezeti rászter találkozik.

Mire készülsz a következő években?

Várom a megbízásokat. A lobbytevékenységem nulla.

Engelmann Tamás: Gyűrű-ház, Nagytarcsa, 2007

Engelmann Tamás : Szabó-ház